

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 555. An & qualis præmonitio necessarioè præmittenda censuræ ferrendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

nam non intelligendi de causa levi absolue, sed quæ sæpe ex circumstantiis redditur gravis, ut Castrop. l. c. n. 2. cum Cöinich. l. c. dicitur autem excommunicatio adhuc levis, quæ etsi non privet re adeò levi, sed quia privat usu aliquo Sacramento passivo, & potest tolli à quovis Sacerdote, & ideo infligi ob culpam venialem potest. Castrop. rr. 29. d. 2. p. 18. n. 7. & cum eo Reiffenst. b. t. n. 9. uti etiam quandoque ob levem aliquam suspensionem, v. g. ab uno actu electionis, à missa celebranda ad unum alterumve diem, ut Pih. h. t. n. 27. Laym. Nav. Suar. &c. Dicitur secundò: *externè consummatum*: quia sufficere ad incurrendam censuram peccatum internè consummatum, etsi probabiliter satis teneant gl. in Clem. 1. de heret. & alii, quos referunt Sanch. in Decal. c. 8. n. 9. Farin. de heres. q. 192. Barb. de potest. Episc. alleg. 40. à n. 6. eò quòd tradant, Ecclesiam habere jurisdictionem in actus merè internos, dum v. g. absolvere potest à peccatis merè internis, eaque reservar, vota irritat &c. adeoque actus internos punire potest; contrarium tamen seu censuras se non extendere ad actus purè internos verius censent Nav. cit. c. 27. n. 66. Covar. reg. peccatum. p. 2. n. 7. Vasq. 1. 2. d. 160. Avil. p. 1. du. 10. Hurt. de cens. diff. II. n. 49. Castrop. l. c. p. 7. n. 4. Suar. de cens. d. 4. S. 1. referens plures. Estque ratio manifesta, quia Ecclesia est sensibilis & visibilis adeoque potestatem habere non potest in id, quod insensibile & invisibile est, neque etiam, quæ ei occulta sunt, punire potest, rationes etiam in contrarium adductæ minùs efficaces videntur, ut est illa, quòd potestas Ecclesiæ sit spiritualis; nam esto, sit talis saltem moraliter, quia tamen inest hominibus, qui corporales sunt, extendere se nequit ad res purè spirituales, item: absolvit à peccatis purè mentalibus, dum ea fiunt illi manifesta, reservar peccata occulta, non exercendo in ea jurisdictionem, sed potius eam negando &c. cæteras dilutas vide apud Castrop. num. 5. Dicitur tertio: *ob peccatum ab Ecclesiastica potestate specialiter prohibitum, contumaciter commissum*: quod satis declaratum supra in definitione censuræ; quibus adde, ferri non posse censuram pro peccato præterito in ejus punitionem, sed necessariò ferendam pro peccato futuro vel in præteriti satisfactionem, Nav. cit. c. 27. n. 9. Ugol. de cens. tab. 1. c. 9. §. 5. Covar. c. alma mater. p. 1. §. 9. n. 4. Suar. d. 4. S. 5. Laym. l. c. c. 5. num. 3. Castrop. l. c. n. 8. juxta c. 1. de Sent. excom. in 6. eò quòd, cum censura ex sua institutione sit medicina præservativa & coercitiva peccati, nequeat infligi pro peccato purè præterito, quia illi, quatenus præteritum, mederi non potest; Item non nisi pro externè completo in suo genere secundùm proprietatem verborum contentorum in præcepto seu lege infligente censuram, quia leges pœnales strictè interpretandæ, Cöinich. l. c. concl. 7. Suar. d. 4. S. 3. n. 7. Nav. L. 5. Consilior. conf. 7. n. 1. Sanch. de matr. L. 3. d. 2. n. 5. Castrop. l. c. n. 10. Arg. c. perpetuo. de elect. in 6. unde censuram latam contra committentem delictum non afficere mandantem aut contulentem illud, nisi in lege exprimat, probabilius docent Cajet. v. excommunicatio sub princ. Armill. eod. n. 2. Nav. cit. n. 27. n. 51. Henriq. L. 13. de excomm. c. 17. n. 2. Sanch. l. c. d. 49. n. 7. Avil. Hurt. & plures alii, quos citat & sequitur Castrop. l. c. n. 12. eò quòd mandans in rigore dici nequeat illud delictum facere, ut Bart. in c. sed minus. §. servus de injuriis. n. 2. Jalon. in L. si quis id. ff. de jurisd. omni. jud. n. 36. Clarus L. 5. §. fin.

q. 89. Pacian. rr. crim. L. 9. c. 32. num. 2. ex eo, quòd mandatum & consilium præcedant factum, & sint causa moralis illius, adeoque sub facto comprehendendi non debeant, & ut diversa puniantur. Et licet mandans absolue dici possit delictum committere, non tamen adhuc in proprio & rigoroso sensu, quo requiritur non moralis, sed physica factio, ut Castrop. n. 14. illud certum videtur, mandantem, si contra illum lata censura, illam non incurtere, dum mandatum, antequam datum executioni, revocavit efficaciter, secus tamen, si revocavit, quantum potuit, sine effectu tamen, quia non desinit esse causa moralis delicti, ut Castrop. n. 15. citato Cöinich. d. 14. du. 15.

Quæst. 555. An & qualis præmonitio necessariò præmittenda censuræ ferende?

1. Resp. Primò: ad incurrendam censuram ipso jure latam vel per sententiam aut decretum generale sub censura ipso facto incurrenda aliquid faciendum, nulla prærequiritur monitio seu comminatio censuræ incurrendæ. c. reprehensibilis. de appell. cum enim jus, talisque sententia generalis sit publica, in se per se continud monent, nisi tamen jus ipsum expressè vellet monitionem præcedere, unde potest ac debet Judex commissio delicto delinquentem publicè denunciare & declarare centuratum, v. g. excommunicationem, Arg. c. conquesti. h. t. Nihilominus debere adhuc citari delinquentem obnoxium censuræ ipso jure latæ ad hoc, ut defendere se possit, si forsam causam habeat excusantem à censura, tradit Nav. cit. conf. 9. n. 4. eumque secuti Engels. h. t. n. 9. & Reiffenst. h. t. n. 23. quin & volunt per textum & gl. in Clem. 3. de censib. & Clem. 2. de pœnis denunciationem seu declarationem excommunicationis à jure latæ esse nullam, nisi talis citatio præcesserit, nisi delictum & contumacia delinquentis non respicientis esset notoria.

2. Resp. Secundò: ad incurrendam censuram saltem excommunicationis ab homine latam requiritur necessariò prævia monitio seu comminatio illius, est communis & certa, juxta c. reprehensibilis. de appell. c. Sacro. h. t. c. Romana. c. Statutum. c. Constitutionem. h. t. in 6. quia fertur ob contumaciam & ob inobedientiam actualem, & qui monitus non est, rebellis & contumax non est, nihilominus tamen, cum censura suspensionis & interdicti non ut mere censuræ, sed ut pœnæ vindictivæ infligatur, imponi tunc possunt nullà præmissâ comminatione, Arg. c. Cum in cunctis. §. fin. de elect. c. Sacro. h. t. Castrop. l. c. p. 5. n. 5. debet hæc monitio ordinariè esse trina cum competente intervallo dierum. cit. c. Constitutionem. gl. in cit. c. Sacro. v. competentis, vel una æquivalens tribus Arg. L. contumacia §. 1. ff. de re judicata, tum ut contumacia delinquentis magis appareat, tum ut habeat spatium ad defensionem proponendam, vel ad satisfactionem præstandam. Suar. d. 3. S. 12. n. 4. & 5. Hurtad. de censur. diff. 20. n. 86. Laym. L. 1. rr. 5. p. 1. c. 6. in fine. Estque tempus ad trinam vel unam trinam æquivalentem competens concessum exprimendum in ipsa sententia, Castrop. l. c. p. 5. num. 8. si verò feratur sententia excommunicationis non ob servata illà trinitate monitionis, sententia erit quidem injusta, non tamen invalida, nisi fortè censura lata fuerit adversus participantes & communicantes cum excommunicato, c. Statutum. c. Statutum de Sent. excom. in 6. Castrop. l. c. cum AA. paulò antè cit. item debet monitio illa fieri in scriptis con-

inentibus causam, ob quam lata censura, ita ut, si pronunciata sine sufficiente causa (secus urgente legitima causa) verbotenus Judex eam proferens (excepto Episcopo) ab ingressu Ecclesiae & divinis officijs ipso jure suspendatur, & si interea divinis se ingererit, sit irregularis, juxta c. 1. de Sent. excom. in 6. Item debet hæc monitio in scriptis tradi reo vel coram illo legi, & quidem coram testibus, qui de ea tradita vel lecta testari possint, qui tamen si se malitiosè absconderet & declinaret, sufficit eam fieri ad ejus domum, vel in Ecclesia, platea aliòve loco publico, ex quo in ejus notitiam faciliè devenire possit, affigi, c. Sacro. de Sent. excom. c. Quoniam. §. porro. ut lite contestata, Suar. l. c. d. 3. §. 11. Covar. in c. alma mater. p. 1. §. 9. n. 4. Castrop. l. c. n. 11.

3. Resp. Tertiò: adhuc monitio prævia necessarii requiritur, dum censura à jure statuta est sententiæ ferendæ, Arg. c. reprehensibilis. de appell. dum ibi univèrsaliter & indistinctè præcipitur, ut præmittatur canonica monitio, nisi censura à jure imposita sit sententiæ lætæ ipso jure incurrenda, quæ tamen responso locum non habet, ubi crimen & contumacia est notoria, cum, ubi excessus est notorius, accusatione, examinatione, & probatione opus non sit. can. manifesta. & seq. caus. 2. q. 1. c. bona. de elect.

Quæst. 556. Quibus de causis excusetur quis ab incurrenda censura?

1. Resp. Primò: Ignorantia quælibet, modò casualis & supina non sit, excusat à censura, adeoque, si ea sit facti, ut dum ignorat, id, quod facit, contineri inter prohibita sub censura, v. g. dum percutit quis clericum putans esse laicum, c. Si verò de Sent. excom. si sit juris, ut dum quis percutit clericum minorum Ordinum, nesciens percussioni talis Cleri statutam censuram. c. 2. de constit. in 6. estque utriusque eadem ratio, nimirum quòd, cum censura ex sua institutione sit ad exercendos & continendos rebelles & inobedientes, eà ignoratà hanc vim habere nequit, ac ita non incurritur, cumque sint pœnæ, quæ virtualiter contemptum legis requirunt, tales esse non possunt, dum ignoratur factum esse contra legem. Neque his obstat, quod delinquentes contra alias leges sub certa pœna aliquid prohibentes eadem pœnà justè plectantur, etsi ignorent pœnam, sub qua lex aliquid prohibuit, ut constat ex praxi recepta, nam in hac est disparitas inter censuras & pœnas vindicativas, quòd ad has nulla requiritur contumacia, sed sola sufficiens simplex inobedientia erga Deum vel legislatorem humanum, ob quam tum in vindictam sceleris, tum ob terrorem aliorum pro bono & tranquillitate communi scienter agentibus contra legem infliguntur pœnæ, etsi hæc antecedenter ignorentur, censuræ verò utpote pœnæ medicinales requirant contumaciam consistentem in eo, quòd quis sciens aliquid prohibitum sub censura, & tamen illud committat contra legem Ecclesiasticam, sicque eam quasi contemnat, ita Reiffenst. h. t. n. 31. cum Sylv. v. ignorantia. n. 14. & Nav. cit. c. 27. n. 274. Unde jam etiam stante dubio juris & facti, quod adhibità debità diligentia vinciri non potuit, non teneri quis reputare se ligatum censurâ, Sanch. in Decal. c. 10. num. 56. Castrop. l. c. p. 8. num. 8. eò quòd in illo casu ei censura non satis sit promulgata, neque dici possit eam contemnere, quam justè impositam ignorat. Ita cum D. Thom. quodlibet. 4. a. 14. Sanch. l. c. n. 57. & 58. Castrop. l. c. secus est de eo, qui scit censuram latam, dubitat tamen, num à censura, quæ se li-

R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. V.

gatum fuisse scit, sit absolutus, is debet se reputare adhuc ligatum, quia pro censura, ejusque ligamine stat possessio, Arg. c. Sicut de Sent. excomm. Item de eo qui dubitat, num appellationem præmiserit censuræ, vel legitime ab ea appellaverit. Sayr. de cens. l. 1. c. 16. Sanch. l. c. n. 59. Castrop. l. c. qui tamen n. 61. tradit, quòd etsi stante legitimo dubio reputare se non debeat pro censurato, in foro conscientie & exteriori, id tamen non tenere quòd ad Episcopatum aliãve dignitatem Ecclesiasticam, eò quòd turpe sit aliquando ab ea deturbari, comperta veritate censuræ.

2. Resp. Secundo: regulariter quis excusatur à censura ex gravi metu, v. g. mortis, mutilationis, infamie, gravis jacturæ bonorum, qui committit aliquid sub censura prohibitum. Suar. d. 4. §. 3. num. 14. Laym. l. 1. Sum. tr. 5. p. 1. c. 5. in fine. Cöninck. d. 13. du. 12. n. 99. & seq. Castrop. l. c. n. 10. Pirh. h. t. n. 47. & alii cum communi, quia leges Ecclesiasticæ regulariter non obligant cum periculo vitæ, membrorum, alteriusque gravis damni. Arg. c. 4. de reg. Jur. quia lex humana debet esse accommodata humanæ fragilitati; dum autem lex non obligat, ejus transgressione censura ei annexa non incurritur. Dixi tamen regulariter: quia in casibus extraordinariis, dum v. g. observatio legis humanæ necessaria pro conservando bono communi aut ejus transgressio cederet in contemptum fidei vel potestatis Ecclesiæ, sicut ea ex metu gravi facta non excusat à peccato mortali, sic nec à censura, si illa ei imposita. Laym. l. c. n. 9. Suar. de cens. d. 6. §. 3. Castrop. l. c. Idem esse, dum Ecclesia prohiberet quid sub censura, quod aliàs jure naturali prohibitum est, v. g. fornicationem, furtum, homicidium, quia nulla est ratio, ob quam in eo casu dici posset præceptum Ecclesiasticum cessare, cum ex eo præcepto non astringatur quis ad aliquid peragendum vel omittendum, quod eo præcepto secluso peragi aut omitti non debeat. Ita contra Cöninck cum Hurt. de cens. diffi. 23. num. 10. Castrop. l. c. n. 11. qui tamen addit, quòd, si tali præcepto naturali adderetur aliqua circumstantia, eidemque annexeretur censura v. g. prohibendo fornicationem in templo sub censura, excusetur fornicator à censura, si eam gravi metu adactus committeret in templo, quia non est censendus delinquere contra jus Ecclesiasticum, sed tantum contra jus naturale.

3. Resp. tertiò: excusatur quis à censura non tantum, quando innocens est à culpa, cui ea imposita, coram Deo & quò ad forum externum, ut contentiunt omnes, verum etiam quando nocens est, si culpa exteriùs probata non est, quamvis Judici privatim notum sit, esse nocentem, quia Judex censuram ferre non potest ex notitia privata, estque talis illius sententia nulla, cum sententia sit actus publicus & forensis judicii. Castrop. n. 12. cum Nav. in c. cum contingat. de foro. comp. caus. nullitatis. 8. An verò è contra re ipsà innocens, legitime tamen probatus nocens seu reus delicti, cui imposita censura, ligetur censurâ, in eo, inquam, non conveniunt AA. affirmant cum Gl. in c. 1. de Sent. excom. in 6. v. propter quam. Durand. in 4. d. 18. q. 4. Cordub. l. 1. q. 43. referens plures, eò quòd Judex juxta allegata & probata procedat justè, quòd bona, quibus fideles per censuram privantur, dispositioni Ecclesie subdantur, quibus proinde in hoc casu innocentem privare possit, tum ut judicii æquitas servetur, tum ne Ecclesie autoritas contemnatur, quòd præcepto lato à Judice procedente secundum Ordinem juris nequeat resisti, sed potius ob-